

Don Bosco en de Bijbel – 2° jaar – 17 – De mystiek van Don Bosco

Matteus 25,31-30; 34° zondag A-jaar: Christus Koning

Het Woord

Jezus zei: ‘Wanneer de Mensenzoon komt, omstraald door luister en in gezelschap van alle engelen, zal Hij plaatsnemen op zijn glorierijke troon. ^{32a} *Dan zullen alle volken voor Hem worden samengebracht* ^{32b} *en zal Hij de mensen van elkaar scheiden zoals een herder de schapen van de bokken scheidt; de schapen zal Hij rechts van zich plaatsnemen, de bokken links. ³⁴ *Dan zal de koning tegen de groep rechts van zich zeggen: “Jullie zijn door mijn Vader gezegend, kom en neem deel aan het Koninkrijk dat al sinds de grondvesting van de wereld voor jullie bestemd is. ³⁵ Want Ik had honger en jullie gaven Mij te eten, Ik had dorst en jullie gaven Mij te drinken. Ik was een vreemdeling en jullie namen Mij op, ³⁶ Ik was naakt en jullie kleedden Mij. Ik was ziek en jullie bezochten Mij, Ik zat gevangen en jullie kwamen naar Mij toe.”* Dan zullen de rechtvaardigen Hem antwoorden: “Heer, wanneer hebben wij U hongerig gezien en te eten gegeven, of dorstig en U te drinken gegeven? Wanneer hebben wij U als vreemdeling gezien en opgenomen, U naakt gezien en gekleed? Wanneer hebben wij gezien dat U ziek was of in de gevangenis zat en zijn we naar U toe gekomen?” ⁴⁰ *En de koning zal hun antwoorden: “Ik verzeker jullie: alles wat jullie gedaan hebben voor een van de onaanzienlijksten van mijn broeders of zusters, dat hebben jullie voor Mij gedaan.”**

⁴¹ *Daarop zal Hij ook de groep aan zijn linkerkant toespreken: “Jullie zijn vervloekt, verdwijnt uit mijn ogen naar het eeuwige vuur dat bestemd is voor de duivel en zijn engelen. Want Ik had honger en jullie gaven Me niet te eten, Ik had dorst en jullie gaven Me niet te drinken. Ik was een vreemdeling en jullie namen Mij niet op, Ik was naakt en jullie kleedden Mij niet. Ik was ziek en zat in de gevangenis en jullie bezochten Mij niet.”* Dan zullen ook zij antwoorden: “Heer, wanneer hebben wij U hongerig gezien of dorstig, als vreemdeling of naakt, ziek of in de gevangenis, en hebben wij niet voor U gezorgd?” En Hij zal hun antwoorden: “Ik verzeker jullie: alles wat jullie voor een van deze onaanzienlijken niet gedaan hebben, hebben jullie ook voor Mij niet gedaan.” ⁴⁶ *Hun staat een eeuwige bestraffing te wachten, de rechtvaardigen daarentegen het eeuwige leven.’*

Stilte bij het Woord

Don Bosco en het Woord

Bij vers 32a. Als meesterverteller vangt Don Bosco dit verhaal als volgt aan: ‘Hij zal zijn engelen zenden, die de trompetten laten schallen en met luide stem zullen ze zijn uitverkorenen van de

vier windstreken samenroepen, van het ene uiteinde van de hemelen tot het andere. Zeer talrijke scharen engelen zullen Hem vergezellen, gezeten op de troon van de glorie ... Alle naties zullen voor Hem samenkomen.¹

Bij vers 32b. Don Bosco besluit dat de goeden en de slechten tot het eindoordeel samen deel uitmaken van de Kerk.² Don Bosco doet een beroep op de fantasie: 'Laten we ons voorstellen welk een verschrikkelijk moment het dan voor de slechten zal zijn, als ze zich gescheiden weten van zoveel vrienden, van zoveel familieleden.'³

Bij vers 34. Don Bosco roept vanuit dit vers op om het goede te doen: 'De mens onderscheidt zich op een speciale manier van alle andere dieren omdat hij een ziel heeft, die denkt, redeneert en weet wat goed is en wat kwaad is ... Als ze goed handelt, zal ze voor altijd gelukkig zijn met God in het paradijs, dat een plaats is waar alle goeden vreugde vinden.'⁴ Hij geeft ook een rol aan Maria: 'Ook de allerheiligste Maria zal haar vereerders zegenen en uitnodigen om met haar in de hemel binnen te komen.'⁵ Hij voegt er bovendien een sociale dimensie aan toe: 'Jullie hebben de honger en dorst van jullie broeders verlicht. Met jullie gebeden, met jullie goede voorbeelden, met jullie liefdevolle raadgevingen hebben jullie ervoor gezorgd dat de zondaars de schat van de genade ontvangen.'⁶

Bij de verzen 35-36. In zijn toneelstuk *De verborgen parel* gebruikt Don Bosco de woorden van dit vers om iemand van antwoord te dienen, die zijn heer verdedigt, die een onbekende jongere niet wil onthalen. Het is geen verwijt, maar een aanmoediging: 'Toch zal hij de dag zien, waarop de Heer zal zeggen: "Ik was een vreemde en u hebt Mij onthaald."⁷ Men moet zijn rijkdom gebruiken om de 'naakten te kleden, de hongerige armen eten te geven, de dorstigen drinken en pelgrims onderdak te geven.'⁸

Bij vers 40. In een van zijn levensbeschrijvingen stelt Don Bosco de heilige Martinus als voorbeeld. Deze deelt de helft van zijn mantel met een man in ellende. En: 'De goddelijke Redder ... zal hem [Sint-Martinus] op de dag van het oordeel zeggen: "Alles wat je doet voor de minste van Mijn broeders, heb je voor Mij gedaan."⁹ Deze uitspraak van de Heer gebruikt Don Bosco ook om mensen aan te moedigen deel te nemen aan zijn bekende loterijen.¹⁰ Don Bosco geeft vanuit dit vers aan jongens en meisjes de diepste motivatie om mensen in ellende te helpen: 'Jullie mogen er zeker van zijn dat jullie het goede dat jullie voor de armen doen, voor Jezus Christus doen.'¹¹

Bij vers 46. Don Bosco gebruikt dit vers om zijn jongens op het hart te drukken dat ze allen geschapen werden voor het paradijs. En hij voegt eraan toe: 'O, hoezeer bemint de Heer jullie en Hij verlangt dat jullie goede werken doen om jullie daarna te laten delen in Zijn glorie in het paradijs.'¹² En hij wijst op de vrijheid: 'God geeft de vrijheid aan onze ziel, dat is de mogelijkheid

¹ Storia Sacra p. 172.

² Vita de'sommi pontefici S. Lino, S. Cleto, S. Clemente in: G. Bosco, Opere Edite vol. IX p. 7.

³ Il mese di maggio p. 102.

⁴ Il Giovane provveduto p. 10.

⁵ Il mese di maggio p. 104.

⁶ Il cattolico provveduto p. 536-537.

⁷ La perla nascosta, p. 14.

⁸ Angelina o l'orfanelle degli Apennini p. 46.

⁹ Vita di San Martino p. 14-15.

¹⁰ G. Bosco, Epistolario vol. I p. 328.

¹¹ Una preziosa parola ai figli ed alle figlie p. 16.

¹² Il Giovane provveduto p. 10.

om het goede te kiezen of het slechte, met de verzekering een beloning te geven als men goed doet en met de dreiging van een straf als men kiest voor het kwade.¹³

Een salesiaans woord bij het Woord

Het zal niemand verrassen dat Don Bosco deze evangeliëverzen vaak gebruikte. Het geloof verbinden met goede daden voor de – vooral jonge – mensen in de grootste miserie, tekent hem ten voeten uit. Wat heeft hij zelf niet gewerkt, gewroet, zich uitgesloofd, zich ingespannen om het lot van armen te verbeteren! Hij heeft zich heel zeker deze evangeliëtekst eigen gemaakt. Deze boodschap van Jezus Christus heeft zijn ziel totaal gevormd en zijn leven uitermate vruchtbaar gemaakt. Hij verbond op een uitmuntende wijze het geloof met het goede handelen, spiritualiteit met ethiek. En wel zo, dat hij Christus in de arme mensen ontmoette. Hij deed het voor het welzijn van talloze jonge mensen, maar tegelijkertijd deed hij het voor Jezus Christus, voor God. Dit was de diepste drijfveer van onze grote heilige en stichter.

Maar hij bewaarde ook het grote perspectief van het leven: voor eeuwig samenzijn met God. Een groot geschenk, dat men niet mag missen. Hij wist bij heel veel jongeren en gewone mensen een levenslange spanningsboog te creëren, waarvan de ene kant in het zeer concrete leven stond (nu, vandaag, brood geven aan iemand met honger ...) en de andere in wat de Bijbel het eeuwig leven noemt.

Het Charter heeft het vrij uitvoerig over de ‘contemplatie in de actie’ van Don Bosco en gebruikt daarvoor het woord ‘mystiek’, dat wat vreemd is voor velen onder ons: ‘De mystiek van Don Bosco vond haar uitdrukking in het motto *Da mihi animas, cetera tolle*, en identificeert zich met de “extase in actie” van Franciscus van Sales. Het is de mystiek van een harmonieus dagelijks werken, zowel op het vlak van het denken, als van het gevoel, als van de wil van God. Zo komt het dat de noden van de broeders, vooral die van de jongeren en de apostolische zorgen, ons oproepen tot het gebed, terwijl het voortdurende gebed het edelmoedig en toegewijd werken met God voor het goed van de broeders voedt. Het is de mystiek van de “werkzame contemplatie”, zo beschreven door de zalige Filippo Rinaldi, grondige kenner van de inwendige wereld van Don Bosco: “Don Bosco heeft in de hoogste volmaaktheid zijn externe, onverdroten, opslorpemde, grootse activiteiten, vol verantwoordelijkheid *vereenzelvigd* met een inwendig leven, dat aanvankelijk begon met het principe van de aanwezigheid van God en dat geleidelijk aan, actueel, voortdurend en levendig werd zodat het *volmaakte vereniging met God* werd. Zo heeft hij in zich de meest volmaakte staat gerealiseerd, nl. *de werkzame contemplatie, de extase van de actie*, waarin hij zich tot op het einde met extatische sereniteit gegeven heeft voor het heil van de zielen.” Deze mystiek, zo intens beleefd door Don Bosco en door hem als kostbare erfenis nagelaten aan zijn geestelijke zonen en dochters, neemt de Salesiaanse Familie over.¹⁴

Het Woord in mijn (salesiaans) leven

Op welke manier help ik (jonge) mensen die honger en dorst lijden, vreemdelingen, naakten, zieken en gevangenen? Wat zijn mijn motivaties om dat te doen? Ontmoet ik Christus in (jonge) mensen in nood? Geloof ik in het hemels leven als het prachtige doel, waarvoor God iedere mens, ook mij geschapen heeft?

¹³ Il mese di maggio p. 25.

¹⁴ Het Charter van de Salesiaanse Familie art. 28.

Een salesiaans gebed met het Woord

Heilige Giovanni Bosco,
voor u was Jezus Christus
de Koning van de caritas,
uw waterhelder voorbeeld
van contemplatie in de actie.
Uw mystieke eenheid met God
werd overvloedig vruchtbaar
in een enorme inzet
voor mensen in nood,
kinderen, jongeren en volwassenen.
Ook wij willen Christus volgen
en een concrete hulp bieden
aan wie honger en dorst heeft,
aan vreemdelingen,
aan wie te weinig kleren heeft,
aan zieken en gevangenen,
vooral als ze klein en jong zijn.
Sterk ons op deze weg. Amen.

De gebedsbezinning van Bartimeus bij dit evangelie is nr. 65.
zie www.bartimeus.be/bezinningen

© Eric Haelvoet 2014